

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Celebració i dol per la dissidència infantil perduda

PERFIL

EDITOR I ESCRIPTOR, MAX PORTER VA ACONSEGUIR UNA GRAN REPERCUSSIÓ AMB LA SEVA PRIMERA NOVEL·LA, 'EL DOL ÉS AQUELLA COSA AMB ALES', PUBLICADA PER RATA EN CATALÀ. L'EDITORIAL PRESENTA ARA EL SEGON LLIBRE DEL BRITÀNIC, 'LANNY'

DAVID VIDAL CASTELL

Un perill crepuscular i silencios, amb barba de vell, fet d'heura i molsa, repta des del bosc profund fins al poblet del

Lanny, per les fosses sèptiques i els marges de la carretera. El Papamort Orobancaci és un esperit boscà de mil anys, fet de brossa i fulles, i somnis i betum, que s'ajeu sota el poble i es beu una simfonia de milers de veus encavalcades, que s'estavellen contra la pàgina i regalimen en cal·ligrames: última copa i al llit / primer hi posem paper de plata / collons, mato porcs per guanyar-me la vida / vaig anar ahir a ciutat / una Guinness per en Paul...

Des d'aquesta primera pluja de cal·ligrames, *Lanny*, la segona novel·la de Max Porter –traduïda per Víctor Obiols, com la primera–, ens engrapa, onírica i enjogassada. S'estructura en dues parts, tot i que n'hi ha una tercera, breu, que n'és la resolució. La primera, lluminosa i pro-

vocadora, gira al voltant del Lanny, “un nen completament impossible, improbable, fet dels mateixos àtoms que la terra”, vist pels vilatans com una criatura estranya: llest com una guilla, visionari. L'acompanyen sempre les seves murmuracions filosòfiques: “A cada segon –li diu al seu amic pintor– alguna cosa creix i canvia”. L'Orobancaci, un esperit boscà però contaminat, un dels personatges principals del llibre, l'espia amb plaer i en reconeix la veu i l'olor com a propis.

Coherent amb el to carnavalesc i polifònic del relat, Max Porter usa en aquesta primera part un punt de vista múltiple: un cor de veus –el Pete (el pintor boig), els pares i, és clar, l'Orobancaci– ens explica la vida del Lanny i la relació que hi tenen. Veiem el nen cançoner només a través de les mirades dels altres: una infantesa dissident que pertorba els adults i qüestiona els engranatges del sistema productiu i la seva lògica racional.

Una catàstrofe angoixant

La segona part és el revers fosc de la primera, i s'hi intensifica el to oníric i la sensació d'irrealitat, com passa quan una tragèdia ens abat. La història aquí és l'absència de Lanny, construïda, minut a minut, com una catàstrofe angoixant, i narrada amb una explosió definitiva del punt de vista: ara és en una omnisciència selectiva múltiple, com la que va construir Virginia Woolf a *Les ones*, i així sabem dels fets només per com es reflecteixen, fragmentats, en la consciència de desenes de persones –veïns, policies, periodistes– que ens els expliquen. Un nen que desapareix és una condemna per als pares però també per al poble: tothom s'hi examina.

LANNY
MAX PORTER
RATA / LITERATURA
RANDOM HOUSE
TRADUCCIÓ DE
VÍCTOR OBIOLS
224 PÀG. / 16,90 €

AQUEST LLIBRE ÉS VEGETAL, ARBORI, FET DE L'OLOR DE LA FLORIDURA I LA GESPA TALLADA I DE L'OMBRA FRESCA DELS FAIGS I DELS AURONS, DEL BRANCAM I LA MOLSA

El llibre és vegetal, arbori, fet de l'olor de la floridura i la gespa tallada i de l'ombra fresca dels faigs i dels aurons, del brancam i la molsa. Les persones, com els arbres, diu Pete el Boig, tenen la seva part més vital, la que transforma els nutrients, a l'escorça. Per això una lesió aparentment superficial pot matar-los, i creixem, com els arbres, al voltant de la ferida, com passa als personatges del relat.

Pels rengles desmaiats de la novel·la corre la llebre d'Alicia, la revelació de Rimbaud, l'onirisme d'Adolfo Bioy Casares. A *El dol és aquella cosa amb ales*, primera novel·la de Porter, s'explorava el buit que deixava la mort d'una mare a través d'un altre personatge oníric i guinyolenc, un corb gegant que aixoplugava la canalla i el marit en la pena. Com a *El dol...*, aquí se'ns convida a una mena de sinapsi diferent de la d'una lectura episòdica convencional: hem de deixar que la cançó de paraules i l'olor de fulles humides ens posseïxi, que la història ens llegeixi a nosaltres. Hi ajuda el to poètic: cada frase és un vers que creix, molsut com un niu, en què ve de gust descansar, gràcies a l'esplèndid treball de Víctor Obiols.

El final del conte és una forma de tragèdia amable, potser no la més òbvia, potser no la que esperàvem, però sí la més freqüent. “Tinc el privilegi –diu el pare del Lanny– de saber això: cap de nosaltres no sent res per ningú, tot és fingiment”. Som tots l'últim parlant d'una llengua morta i tenim dins nostre un univers complet que no compartim amb ningú: la infantesa. *Lanny* és un dol per la desaparició, a les nostres vides i potser a les nostres societats, de la infantesa com a espai de llibertat i dissidència. ♡

CELIA ATSET

OBRO FIL

TINA VALLÈS

El dia que no va ser

23 d'abril de 2020. Fins a les vuit del matí representa que has dormit. Des que va començar el confinament els somnis passen més ràpid i són més intensos i recargolats, i és impossible dormir tota la nit d'una tirada. Et desvetlles per l'ensurt d'una escena onírica que ja voldries que se t'acudís quan escrius –i que l'endemà no recordaràs– i llavors penses en el futur, en aquella paraula de cinc lletres que ara va carregadíssima de suspens, i ja no dorms.

Però a les vuit sona el radiodespertador i sents la locutora que diu que és Sant Jordi. Comença la ficció del dia. Et lledes, esmorzes, etcète-

ra, i no, no surts de casa ni per acompanyar les filles a escola ni per anar a cap parada de llibres, sinó que seus davant de l'ordinador i corregeixes un llibre que qui sap quan sortirà. De moment tens feina, i això et consola, però intueixes que qualsevol dia la sort canviarà i per això penques tant com pots, aquests dies. I avui més. Treballar concentradíssima et desconnecta d'aquesta realitat d'avui que és de ficció.

A mig matí no saps quants cops has respost “bona diada a tu també” amb emoticones de roses i cors i pe-tones a tothom qui t'ha escrit, i ho has fet de cor però voldries que tot s'aturés i avui fos un no dia en què només

el teu cervell i els teus dits existissin entre pantalla i teclat, revisant una traducció. No ser cos que es queda a casa. No ser cap que pensa en tot el que faria si avui sí que fos Sant Jordi. Veus els col·legues a les xarxes fent lectures, recomanant llibres, enviant missatges d'ànims, de coratge, de bones intencions, i tu també ho fas, també participes del fingiment d'un Sant Jordi que no és, ni serà, un Sant Jordi que es quedarà als llimbs i que no recuperarem. Ho diries però no vols espatllar el dia a tots els companys de professió que lluiten contra els seus fantasmes per no veure el vas mig buit avui. Així que al principi fingint però des-

prés ja creient-t'ho vas deixant anar missatges optimistes i comentant lectures o recomanacions amb tota la naturalitat que aconsegueixes reunir en el primer Sant Jordi que passes treballant a casa des de fa com a mínim vint anys.

El dia s'acabarà i no hauràs rebut ni regalat cap llibre ni cap rosa. Els llibres els has encarregat i els recolliràs quan obrin les llibreries. I el roser de casa enguany no vol florir: ell no s'empassa aquesta ficció d'avui, viu al balcó, ens veu sortir cada dia cercant el sol o aplaudint d'esma, no hi ha qui l'enganyi, avui no ha sigut Sant Jordi, només 23 d'abril de 2020. ♡

UN SANT JORDI QUE NO ÉS, NI SERÀ, UN SANT JORDI QUE ES QUEDARÀ ALS LLIMBS I QUE NO RECUPERAREM